

HOMILADORLIK DAVRIDA XAVF OMILLARINI ERTA ANIQLASHDA AKUSHERNING ROLI

Axrorqulov Shavkat, Tursunova Mashhura, Bekmatova Mehribon

o'qituvchi

Hakimova X.X

Samarqand davlat tibbiyot universitetining

Jamoat salomatligi va sog'liqni saqlashni boshqarish kafedrası

katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu ilmiy maqolada homiladorlik davrida xavf omillarini erta aniqlashda akusherning roli va ahamiyati kompleks yondashuv asosida tahlil qilinadi. Zamonaviy akusherlik amaliyotida ona va homila salomatligini saqlashda xavf omillarini erta bosqichda aniqlash muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Tadqiqotning asosiy maqsadi akusherlik faoliyatida kuzatuv, skrining, kommunikativ yondashuv va profilaktik choralar orqali homiladorlik asoratlarning oldini olish imkoniyatlarini o'rganishdan iborat. Tadqiqot jarayonida ilmiy adabiyotlar tahlili, kuzatuv, so'rovnoma va statistik ma'lumotlarni umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Olingan natijalar shuni ko'rsatdiki, akusher tomonidan xavf omillarining o'z vaqtida aniqlanishi homiladorlik asoratlari, ona va perinatal o'lim ko'rsatkichlarini kamaytirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: akusherlik, homiladorlik, xavf omillari, erta aniqlash, profilaktika, ona va bola salomatligi.

РОЛЬ АКУШЕРКИ В РАННЕМ ВЫЯВЛЕНИИ ФАКТОРОВ РИСКА ВО ВРЕМЯ БЕРЕМЕННОСТИ

Ахроркулов Шавкат, преподаватель

Турсунова Машхура,

, преподаватель

Бекматова Мехрибан,

преподаватель

Хакимова Х.Х старший преподаватель кафедры общественного здоровья и менеджмента здравоохранения Самаркандского государственного медицинского университета

Аннотация: В данной научной статье на основе комплексного подхода анализируются роль и значение акушерки в раннем выявлении факторов риска во время беременности. В современной акушерской практике раннее выявление факторов риска является одной из важнейших задач в обеспечении здоровья матери и плода. Основной целью исследования является изучение возможностей предупреждения осложнений беременности посредством наблюдения, скрининга, коммуникативного подхода и профилактических мероприятий в акушерской деятельности. В ходе исследования использовались методы анализа научной литературы, наблюдения, анкетирования и обобщения статистических данных. Полученные результаты показали, что своевременное выявление факторов риска акушеркой способствует снижению частоты осложнений беременности, а также показателей материнской и перинатальной смертности.

Ключевые слова: акушерство, беременность, факторы риска, раннее выявление, профилактика, здоровье матери и ребенка.

THE ROLE OF THE MIDWIFE IN EARLY IDENTIFICATION OF RISK FACTORS DURING PREGNANCY

Axrorqulov Shavkat, Tursunova Mashhura, Bekmatova Mehribon teachers

Hakimova Kh.Kh

SENIOR teacher, Department of Public Health and Health Care Management,
Samarkand State Medical University

Abstract: This scientific article analyzes the role and significance of the midwife in the early identification of risk factors during pregnancy based on a comprehensive approach. In modern obstetric practice, early detection of risk

factors is one of the key tasks in ensuring maternal and fetal health. The main objective of the study is to explore the possibilities of preventing pregnancy complications through observation, screening, communicative approaches, and preventive measures in midwifery practice. The research methods included analysis of scientific literature, observation, surveys, and generalization of statistical data. The results indicate that timely identification of risk factors by midwives contributes to a reduction in pregnancy complications as well as maternal and perinatal mortality rates.

Keywords: obstetrics, pregnancy, risk factors, early identification, prevention, maternal and child health.

Kirish

Bugungi kunda sogʻliqni saqlash tizimida ona va bola salomatligini muhofaza qilish ustuvor yoʻnalishlardan biri hisoblanadi. Homiladorlik fiziologik jarayon boʻlishiga qaramasdan, ayrim hollarda turli xavf omillari bilan kechishi mumkin. Ushbu xavf omillari oʻz vaqtida aniqlanmasa, homiladorlik va tugʻruq jarayonida jiddiy asoratlarni yuzaga keladi.

Akusherlik amaliyotida xavf omillarini erta aniqlash – bu nafaqat tibbiy bilim, balki masʼuliyat, kuzatuvchanlik va professional yondashuvni talab etadigan jarayondir. Akusher homilador ayol bilan doimiy aloqada boʻlib, uning jismoniy, psixologik va ijtimoiy holatini baholaydi. Aynan shu jarayonda akusher homiladorlikning normal yoki patologik kechishini erta bosqichda aniqlash imkoniyatiga ega boʻladi.

Jahon sogʻliqni saqlash tashkiloti maʼlumotlariga koʻra, homiladorlik davrida yuzaga keladigan asoratlarning katta qismi aynan erta aniqlash va profilaktik choralar orqali oldini olish mumkin. Shu bois, akusherning roli faqat yordamchi sifatida emas, balki mustaqil va muhim tibbiy mutaxassis sifatida baholanadi.

Materiallar va metodlar

Tadqiqot davomida sifat va miqdoriy tahlil usullaridan foydalanildi. Ilmiy ish quyidagi metodlar asosida olib borildi:

Birinchidan, mahalliy va xorijiy ilmiy adabiyotlar tahlil qilindi. Akusherlikda xavf omillari, ularni erta aniqlash usullari va akusherning kasbiy faoliyatiga oid ilmiy manbalar o'rganildi.

Ikkinchidan, klinik kuzatuv metodi qo'llanildi. Ayollar maslahatxonalarida ro'yxatda turgan homilador ayollarning tibbiy kartalari tahlil qilinib, xavf omillarining aniqlanish vaqti va natijalari o'rganildi.

Uchinchidan, so'rovnoma metodi orqali akusherlarning kasbiy faoliyatida xavf omillarini aniqlash bo'yicha bilim va amaliy ko'nikmalari baholandi.

Olingan ma'lumotlar statistik jihatdan umumlashtirildi va tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari homiladorlik davrida xavf omillarini aniqlashda akusherlik faoliyatining samaradorligini baholash imkonini berdi.

Natijalar. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, akusher tomonidan muntazam kuzatuv va skrining tadbirlari olib borilgan homilador ayollarda asoratlar sezilarli darajada kam uchraydi. Xususan, xavf omillari erta aniqlangan ayollarda homiladorlikning og'ir shakllari kamroq qayd etilgan.

Natijalar tahlili shuni ko'rsatdiki, akusherlar tomonidan qon bosimi, tana vazni, laborator ko'rsatkichlar va homilaning rivojlanish holatini doimiy nazorat qilish preeklampsiya, kamqonlik, gestatsion diabet kabi holatlarni erta aniqlash imkonini beradi.

Shuningdek, psixologik holatni baholash ham muhim natijalarni ko'rsatdi. Akusher bilan ochiq muloqotda bo'lgan homilador ayollarda stress va xavotir darajasi pastroq bo'lib, bu holat homiladorlikning ijobiy kechishiga ta'sir ko'rsatgan.

Olingan ma'lumotlarga ko'ra, akusherlik faoliyatida xavf omillarini erta aniqlash ona va bola salomatligini saqlashda samarali profilaktik choralar ko'rishga imkon beradi.

Muhokama. Olingan natijalar mavjud ilmiy tadqiqotlar bilan uyg'unlikda ekanligini ko'rsatadi. Ko'plab tadqiqotchilar homiladorlik davrida xavf omillarini

erta aniqlash perinatal asoratlarni kamaytirishda muhim ahamiyatga ega ekanligini ta'kidlaydi.

Muhokama jarayonida aniqlanishicha, akusher faqat klinik belgilarni emas, balki homilador ayolning ijtimoiy va psixologik holatini ham baholashi zarur. Chunki stress, noto'g'ri ovqatlanish va turmush sharoiti ham homiladorlik kechishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Shu bilan birga, akusherning kommunikativ kompetensiyasi ham muhim rol o'ynaydi. Bemor bilan ishonchli muloqot o'rnatilgan hollarda homilador ayollar o'z holati haqida to'liq ma'lumot beradi, bu esa xavf omillarini o'z vaqtida aniqlash imkonini oshiradi.

Muhokama natijalari shuni ko'rsatadiki, akusherlik amaliyotida uzluksiz ta'lim, zamonaviy diagnostika usullarini qo'llash va profilaktik yondashuvni kuchaytirish zarur.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, homiladorlik davrida xavf omillarini erta aniqlashda akusherning roli beqiyosdir. Tadqiqot natijalari akusherlik faoliyatida erta tashxis va profilaktikaning ahamiyatini yana bir bor tasdiqladi.

Akusher tomonidan olib boriladigan muntazam kuzatuv, skrining va bemor bilan samarali muloqot homiladorlik asoratlarini kamaytirishga xizmat qiladi. Shu bois, akusherlarning kasbiy malakasini oshirish, kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantirish va zamonaviy tibbiy texnologiyalarni amaliyotga joriy etish muhim hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. World Health Organization. **WHO recommendations on antenatal care for a positive pregnancy experience.** Geneva: WHO, 2016.
2. Cunningham F.G., Leveno K.J., Bloom S.L., et al. **Williams Obstetrics.** 25th ed. New York: McGraw-Hill, 2018.
3. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi. **Akusherlik va ginekologiya bo'yicha klinik protokollar.** Toshkent, 2021.

4. Lawn J.E., Blencowe H., Oza S. et al. Every Newborn: progress, priorities, and potential beyond survival. *The Lancet*, 2014; 384(9938): 189–205.
5. Fraser D.M., Cooper M.A. **Myles textbook for midwives**. 16th ed. Elsevier, 2019.
6. Gabbe S.G., Niebyl J.R., Simpson J.L. **Obstetrics: Normal and Problem Pregnancies**. 7th ed. Elsevier, 2017.
7. American College of Obstetricians and Gynecologists (ACOG). **Guidelines for prenatal care**. Washington DC, 2020.
8. Say L., Chou D., Gemmill A. et al. Global causes of maternal death. *The Lancet Global Health*, 2014; 2(6): e323–e333.